

Lekar som tränar den fonologiska medvetenheten

Lek 1: LJUDBINGO

En lek som tränar

- ☞ *Lyssnandet mellan ljud och bokstav.*
- ☞ *Förmågan att plocka ut första ljudet i ett ord*

S	T	R		
O	A	M		
I	E	L	●	●
			●	

Förberedelser:

Läraren tillverkar spelplaner där olika bokstäver står skrivna. Spelplanen går att variera i storlek och svårighetsgrad allt efter elevernas nivå.

Eleverna behöver även markörer att lägga på sin bingobricka. (eller om läraren plaster in brickorna och eleverna ritar med OH-penna)

Genomförande:

Eleverna får varsin spelplan där bokstäver står skrivna. Man kan även använda bilder på exempelvis djur i stället för bokstäver. Det är lättast att börja med tydliga bokstäver och ljud som till exempel S, O, A, L och R.

Vissa bokstavsljud är svårare, som B och P, T och D och K och G.

Läraren säger sedan ett bokstavsljud och barnen ska markera bokstavsljudet eller bilden som symboliserar ljudet.

Sedan finns alternativet att läraren säger ett djurläte som eleverna ska matcha mot sina djur på spelplanen, eller läraren säger bokstavsljudet som passar till första ljudet i djuret på spelplanen. Först att fylla sin spelplan vinner och ropar BINGO!

- ☞ Den här leken har jag valt då den tränar lyssnande. Den går lätt att variera och eleverna lär sig lätt hur leken fungerar. Lyssnandet innefattar bokstavsljud, djurläten eller vad ord börjar med för ljud och samtidigt kräver den här leken viss koncentrationsförmåga.

Lek 2: KOMMANDOLJUDLEK

En lek som tränar

- ☞ *lyssnande efter ljud*
- ☞ *lyssnande efter vad som ska göras*

Förberedelser: inga

Genomförande:

Läraren går igenom reglerna för leken. Inget spring eller prat, utan den här leken ska lekas tyst så alla får chans att höra vad som sägs.

Sedan säger läraren olika kommandon Exempelvis:

”Alla barn vars namn börjar med ljudet SSSS gå till fönstret och ställ sig på ett ben”, eller

”Alla elever som har ljudet AAAAA i slutet sitt namn går till datorn och sätter sig på golvet”.

- ☞ Den här leken har jag valt då den tränar både lyssnandet efter ljud och efter vad som egentligen sägs. Sedan får eleverna röra lite på sig vilket brukar vara behövt emellanåt. Så den är bra att kunna ta till när det är på väg att bli rörligt i klassrummet. Dessutom brukar lärandet underlättas om man tränar flera sinnen samtidigt och här får eleverna röra på sig samtidigt som de tränar fonem.

Lek 3: LJUDETTEKTIV

En lek som tränar

☞ *Förmågan att höra och känna igen individuella bokstävers ljud*

☞ *Att samla ihop ljuden till ord.*

Förberedelser: ge eleverna varsitt papper eller dela in dem i grupper och ge dem papper att rita orden på.

Genomförande:

Läraren pratar i slowmotion (som en gammal 45-varvsskiva man spelade i fel hastighet)

Det låter lustigt då orden tänjs ut.

Läraren berättar att eleverna ska vara ljuddetektiver och noga lyssna efter ledtrådar till ord. Dessa ska de sedan rita på ett papper.

Läraren säger ett ord i slow motion:

”Sssssss-ooooooo-llllllll”

Nu är det dags för ljuddetektiverna = eleverna att lista ut vilket ord läraren sagt och rita detta på ett papper.

Efter ett ta, när eleverna börjar vara klara, säger läraren ett nytt ord .

”Bbbbbbbbbbbb-iiiiiiiiiii-llllllllll” och eleverna ritar även det ordet efter att ha listat ut vad som sades.

☞ Den här leken har jag valt då den på flera sätt tränar den fonologiska medvetenheten. Både att plocka isär ljuden i ord och sedan kunna sätta ihop dem igen. Den kan hjälpa barn som har svårt att ljuda ihop att höra hur man gör så att separata ljud blir till ett enda ord.